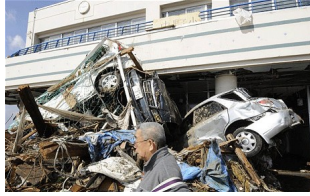

Tr&#n đ&#ng đ&#t i đã làm cho c&# th&# gi&#i th&#y cá tính phi th&#&#ng c&# a ng&#&#i Nh&#t không qu&#c gia nào có th&# sánh b&#ng.

Khác v&#i c&#n bão Katrina làm ng&#p l&#t thành ph&# New Orleans &# M&# năm 2005 và c&#n đ&#ng đ&#t tháng Gi&#ng năm 2010 phá s&#p thành ph&# Léog&#ne, Haiti khi&#n n&#n nh&#n dành gi&#t th&#c ph&#m, chen l&#n, c&#p bóc, hôi c&#a, la hét, ch&#i b&#i chính quy&#n, dân chúng Nh&#t nh&#&#ng nh&#n th&#c ăn cho nhau, kiên nh&#n, k&# lu&#t, không c&#p bóc, đ&#ng x&#p hàng tr&#t t&# có n&#i đ&#i h&#n 12 ti&#ng đ&#ng h&# đ&# mua nhu y&#u ph&#m. Ph&#n l&#n m&#i ng&#&#i gi&#s&# đau kh&# trong lòng không đ&# l&# đi&#n cho ng&#&#i ngoài th&#y.

&# m&#t ti&#m ch&#p ph&# trong khi bán hàng thì b&# cúp đi&#n. Máy tính ti&#n c&#n đi&#n nên m&#i buôn bán ph&#i trì hoãn. Nh&#ng ng&#&#i đã l&#y hàng hóa đ&#i tính ti&#n đ&#m tr&# hàng l&#i trong ngăn đ&#ng dù r&#ng có ng&#&#i đã đ&#i h&#n ba gi&# đ&#ng h&#, không m&#t ai n&#i gi&#n, không ai c&#p bóc, không ai hôi c&#a. Ti&#n b&#c r&#t b&#a &# nh&#ng nhà s&#p đ&# không m&#t ai l&#y. M&#t ng&#&#i M&# b&# k&#t qua đ&#m trong xe đi&#n ng&#m sau c&#n đ&#ng đ&#t. Anh ta r&#t ng&#c nhiên là hành khách không ai h&#t ho&#ng, không ai la hét đòi h&#i ng&#&#i tr&#ng ng&#t u xe l&#a đ&# bi&#t ch&#ng nào t&#u ch&#y l&#i, ch&#ng nào đ&#&#c c&#u. M&#i ng&#&#i ch&# yên l&#ng ng&# qua đ&#m ch&# sáng. &# Tagajo, m&#t thành ph&# g&#n trung tâm đ&#ng đ&#t, nhân viên m&#t nhà kho bán n&#&#c ng&#t đ&#m h&#t cà-phê và n&#&#c ng&#t đ&#m bày ra ngoài đ&#ng đ&# ai c&#n thì l&#y dùng. Ông Osamu Hayasaka, 61 tu&#i, l&#y hai thùng n&#&#c ng&#t bu&#c vào yên sau xe đ&#p c&#a ông ta nh&#ng không ph&#i l&#y cho ông &#y. Hayasaka nói: “Khu tôi &# có r&#t nhi&#u ng&#&#i già nên tôi đ&#m v&# cho h&#.”

Ng&#&#i l&#n t&# cá tính phi th&#&#ng mình đã th&#y thán ph&#c, đ&#c xong chuy&#n c&#u bé Nh&#t trong m&#t email luân chuy&#n trên Internet do anh Hà Minh Thành k&#, không ai mà không khâm ph&#c ng&#&#i Nh&#t t&# nh&# chí l&#n. C&#u bé chín tu&#i m&#t h&#t gia đình đ&#ng đ&#i &# g&#n cu&#i hàng đ&# nh&#n lãnh l&#ng th&#c. Khi anh đ&#a th&#c ăn cho c&#u bé, thay vì l&#y ra ăn thì c&#u bé đ&#m th&#c ăn b&# vào ch&# phân ph&#i th&#c ăn chung r&#i ra sau hàng đ&#i ti&#p. Khi h&#i t&#i sao không ăn, c&#u bé tr&# l&#i là: “B&#i vì còn có nhi&#u ng&#&#i ch&#c đói h&#n con. B&# vào đó đ&# các cô chú phát chung cho công b&#ng chú &#”.

Tôi nh n kho ng h n hai m i email t b n bè v câu chuy n trên và nh ng chuy n khác c a ng i Nh t, email nào cũng nói c gì ng i Vi t Nam chúng ta b t ch c đ c tính c a ng i Nh t. T t c email này gi ng nhau m t đi m: ng i nào cũng mu n ng i Vi t c x nh ng i Nh t B n, th nh ng không m t ai đ a ra m t đ ngh gi i quy t làm th nào đ chúng ta có th gi ng nh h ?

C Phan B i Châu m t trăm năm v tr c đã nh n th c đ c s c m nh siêu c ng c a Nh t B n nên đã cùng K Ngo i H u C ng Đ và m t s chí sĩ yêu n c l p ra Duy Tân H i, c v o phong trào Đông Du khuy n khích ng i Vi t sang Nh t B n h c h i. Có m c đích rõ ràng nh th mà Phan B i Châu còn th t b i, th thì m t trăm năm sau n u ta ch nói bằng qu c ao ng i Vi t mình đ c nh ng i Nh t thì làm sao gi c m đó bi n thành c th đ c?

n c M h n 35 năm, tôi th y ng i M có cái hay là khi có m t v n đ khó khăn, h l p t c tìm bi n pháp gi i quy t và áp đ ng ngay vào v n đ đó. Tôi mu n b t ch c cái tính hay đó c a h nên m nh đ n đ ngh ph ng pháp cho ng i Vi t chúng ta noi theo. N c Nh t đã t n bao nhiêu năm hu n luy n dân tình đ b y gi dân chúng m i đ t đ n nh ng cá tính đáng ph c: s ch s , không l i đ ng c h i đ hôi c a hay c p gi t, không ích k , hy sinh tính m ng mình cho ng i khác, khiêm nh ng kính tr ng ng i khác, l phép, liêm khi t không tham nhũng, H làm đ c thì chúng ta cũng làm đ c. Trong b n qu c gia nguyên th y dùng ch Hán là n n t ng c a ngôn ng , Trung Hoa, Nh t B n, Đ i Hàn và Vi t Nam, ch có Vi t Nam chúng ta là thua xa ba qu c gia kia. “V i s c ng i, s i đá cũng thành c m”, tôi hy v ng “v i ý chí thay đ i, Hà Tĩnh cũng thành Tokyo”:

1. S ch s : Trong t t c tính x u c a ng i Vi t Nam, tính đ b n c a chúng ta có l là x u nh t. Tiêu chu n s ch s c a chúng ta quá th p. Ng i Vi t chúng ta c t hào không thua Trung Hoa, th nh ng v vi c b n thi u v sinh thì xin cho tôi van, c đ h dành ph n th ng, không có gì mà x u h dân t c. Vâng, c đ h đ t huy ch ng vàng v vang n i ti ng b n h n mình. B ngoài c a qu c gia là quan tr ng. Đ ng xá do đó lúc nào cũng nên gi s ch s , không rác r i hay đái b y. Dân mình hay đái b y ngoài đ ng vì không có toilette công c ng. Tôi đ ngh nh ng bùng binh thay vì đ ng t ng này t ng n , chúng ta nên xây toilette ngay i gi a đ ng i dân có ch đi toilette (xây t ng dân có ch núp kín đáo đ ti u ti n, vì v y thay t ng b ng toilette cho đ c vi c nhà n c). M n ng i lau toilette 24/24 đ lúc nào nó cũng s ch còn h n khách s n Sheraton, ai cũng mu n h h i vào làm nhi m v đ t n c. M t khác thì nên gia tăng hình ph t th t g t cho ai đái b y. M y x -R p ng i ăn c p h đ m ra ch t tay thì Vi t Nam ta n u b t đ c ng i nào đái b y ngoài đ ng, đ m c a quý ra thi n. M t công hai vi c: đ ng xá s ch s và gi i h n sinh s n cùng m t lúc. B o đ m c t c a quý đ ch ng m i ng i thôi là t t c m i ng i s không dám đái b y n a, qu c gia s đ c gi i phóng v n đ đái b y kh p n i.

2. Không hiểu đúng công việc tôi đi hỏi công nhân hay công nhân gia đình: Tôi thấy tên mặt tôi nói đầu tiên là Hoa Kỳ khi sống chung với mặt công nhân và kinh nghiệm của tôi có không đúng công nhân. Trong khu apartment tôi có nhiều con nít. Sau một ngày chơi đùa, chúng nó hay bắt đầu chơi, xe đạp người ngang ngoài đường, không bao giờ bắt mặt công nhân. Lý do rất dễ hiểu: mặt xã hội ai cũng có tiền mua đồ đạc như nhau thì không có mặt công nhân. Ta cũng có câu: “Bên cùng sinh đồ vật”. Nếu có Việt Nam chúng ta với mặt không nằm trong mặt thiêu sống giữa trời ngẩng mặt làm sang, mà là trong đa số dân chúng quá nghèo. Tôi đi nghe tập trung học vào vài tên, rồi bắt đầu luôn như người tên đó cho Trung Hoa. Phần đầu có người tôi gặp ta gặp tôi. Lúc này thì Việt Nam hoàn toàn đúng với câu dân gian nói về mặt: mặt người ai cũng gặp nên sẽ không còn công nhân bóc.

3. Không ích kỷ, hy sinh tính mạng mình cho người khác: Đến bây giờ chắc có lẽ ai cũng biết mặt nhóm 150 người khoa học gia, chuyên viên, kỹ sư Nhật đã tình nguyện đi làm ở lò nguyên tử Fukushima mặc dù biết rằng tính mạng họ như chiếc mảnh treo chuông vì bom nguyên tử phóng xạ trực tiếp công nhân lò nguyên tử. 150 người này gồm có phi công cũ của Kamikaze vào Đệ Nhị Thế Chiến. Họ là những anh hùng cũ mà không biết chết là gì, hy sinh sống sống để cứu vãn tính mạng công nhân khác. Tôi phải thú nhận là suy nghĩ mãi mà tôi không thể nào đưa ra mặt bị lừa dối mà như mặt nào đó có thể thúc đẩy dân Việt Nam chúng ta sống hy sinh tính mạng mình để cứu người khác như dân Nhật. Tôi chỉ nhớ đến một người bạn cũ của mặt ông Trung Tá Cảnh sát Việt Nam bị bắt vào tù trên đường Lê Lợi vào ngày 30 tháng 4 năm 1975. Trong khi xác ông ta nằm chết thì ký giả Tiziano Terzani người Ý-Đài-Lai đi trên tàu khách sạn Caravelle nhìn xuống thấy mặt người đàn ông đi xe gắn máy chúi đầu xuống súng và mặt người khác nắm lấy tay người bạn cũ của ông này. Cảnh tượng này rất rõ ràng trong đầu óc của tôi nên tôi chỉ có lời khuyên là nếu người nào có ý chí hy sinh mạng sống mình cho người khác thì nên nắm lấy tay người bạn cũ, thốt lên, gọi dạ... đưa họ cho với con mình để họ bán giá rẻ tiền, còn họ là để bắt kẻ khác thoát khỏi tay mình chết.

4. Khiêm nhường, kính trọng người khác: Khác với người Đài Hàn nói bắt bẻ tính hung hăng, người Nhật Bản rất khiêm nhường, kính trọng người khác. Ngôn ngữ của họ cũng thể hiện điều đó. Người Việt Nam chúng ta thì ngược lại. Tôi nghĩ ít học để xích lại đến mặt mặt người thông thái kỹ sư bác sĩ, tên mặt anh lính quân binh nhì đến mặt ông thầy giáo bần sao, khi người khác không cùng quan điểm với mình thì ai cũng gọi họ là “thầy này”, “thầy kia” họ. Mặt người không thành công làm trên đường đời như người phụ nữ, anh lính binh nhì còn gọi họ như người khác bằng “thầy”, họ chỉ chính họ người này khi may mắn được như người đưa ra lãnh đạo trong xã hội thì họ gọi... chết. Khi chúng ta gọi người khác bằng “thầy”, thái độ chúng ta trở nên hung hăng và kiêu ngạo vì không xem người khác ra gì. Người mình gọi là “thầy” dĩ nhiên sẽ nghĩ về mình như mình nghĩ về họ. Nên nhớ là dù rằng mình có gì hách-xì-xì đến đâu thì cũng có tri thức người sáng suốt và giỏi hơn mình. Mặt tôi mình gọi người khác, ngay cả kẻ thù ghét của mình, là “thầy”, công nhận đến với con mình sẽ gọi mình là “thầy bạn”, “thầy học”, thì tôi biết đó là mặt đến mặt mình sẽ trở thành người kém hung hăng, khiêm nhường, kính trọng người khác.

5. L phép: Hăng c a tôi bây gi đã bán, nh ng ngày x a do ba ng i k s hùn v n sáng l p. M t trong ba ng i là Nh t B n. H b ng c tu i nhau nh ng ông Nh t luôn luôn cúi đ u chào hai ông kia m i khi g p nhau. Xem đài truy n hình Nh t B n, m đ u ch ng trình là x ng ngôn viên cúi đ u chào khán gi . Tính ng i Nh t là nh th , ai h cũng cúi đ u sát v n chào r t l phép. Ng i Vi t chúng ta l phép h n nhi u dân n c khác ch ng bi t l phép là gì. Ít ra mình l phép đã đ c 50%: ng i nào c p b c l n h n mình, gi i h n mình, x p c a mình, th l c h n mình, thì mình r t là l phép, “đ ” l y “đ ” đ tâng b c h . Th nh ng ng i d i quy n hay kém may m n h n thì mình n t n ng i ta líp-ba-ga, khinh th ng không xem h ra gì h t.

Chúng ta không l phép vì không có ph n th ng. Kinh lu t c a ông Đ o D a có m t đ i u kho n bây gi tôi ph bi n thì ai cũng s tr nên l phép. Đ o H i ng i đàn ông nào t vì đ o khi ch t s đ c 70 trìn n , thì kinh lu t c a ông Đ o D a cũng nói rõ ràng ng i nào t tr n gian l phép v i t t c m i ng i lúc ch t s đ c l y ba v . Tôi không bi t các ông khác thì sao ch t gi tr đi tôi s c c k l phép g p hai l n đ khi ch t đ c th ng sáu v thay vì ba.

6. Liêm khi t, không tham nh ũng: Tr l i câu chuy n ông ch Nh t B n c a tôi, ba ng i ch đ u ch y xe riêng do hăng thuê. Hai ông ch kia th nh tho ng tôi th y v lái xe c a ch ng, riêng ông ch Nh t B n thì không bao gi đ xe c a mình cho v ch y, vì ông ta nói đó là xe c a hăng. Vi t Nam chúng ta thì tính tham nh ũng mi n bàn, nó đã vào t n x ng t y m i ng i t th i vua Hùng V ng Th B y. Không, tôi nói sai, dân mình làm gì mà tham nh ũng lâu đ i d nh v y, mình ch tham nh ũng b t đ u t đ i vua Hùng V ng Th Tám thôi. Ngày x a tr c tháng 4-1975, 16 tu i tôi ph i đi gác Nhân Dân T V m i tu n m t đêm. Gia đình nào gi u đống ti n cho Ph ng thì con mình kh i gác. Nh ng anh nào nghèo nh tôi thì ph i gác th gi cho nh ng ng i không gác, còn ti n thì Ph ng lãnh! Tham nh ũng ăn ti n tr ng tr n nh th , n c Vi t Nam C ng Hòa c a tôi! y là ch c tôi còn d i ch c binh nhì; th h i c theo ch đ quân giai c p b c càng ngày càng l n t trong quân đ i đ n th ng m i, h c đ ng, xã h i, thì s tham nh ũng bi t là bao nhiêu!

Chúng ta ph i nhìn nh n là không th nào đi t tr b nh tham nh ũng c a ng i Vi t đ c. Do đó, gi i quy t duy nh t là chính th c hóa nó. Xã h i bây gi ng i nào cũng tham nh ũng, nh ng nh ng tay m m i b t đ u vào ngh thì không bi t đ a ti n cho ai, và đ a bao nhiêu thì đ ? Vì th nên chính th c hóa. Ai cũng có quy n tham nh ũng, t tr đ n già, t ch c qu n đ n ch c l n. n đ nh s ti n tham nh ũng cho t t c m i t ng l p. Thi t l p m t h th ng c p b c nh quân đ i, ai cũng mang lon tham nh ũng t m t sao đ n năm sao đ phó th ng dân nhìn ng i sao là bi t ngay ph i đ a ti n cho ai, và đ a bao nhiêu. Vì m i ng i có quy n tham nh ũng nh nhau nên không ai hi m t ai vì “anh ăn mà tôi không đ c ăn”. Không ghen ghét nhau có nghĩa là đoàn k t, mà m t khi đoàn k t thì ch có m t k t qu h u ích: dân gi u, n c m nh.

Trông ngó i l i nghĩ đ n ta

Tác Giả: Nguy n Tài Ng c

Thứ Năm, 24 Tháng 3 Năm 2011 12:59

Ng i Nh t đã t n bao nhiêu th k hu n luy n đ o đ c phi th ng c a h . Cá tính ng i Vi t Nam bê b i t th i An Tiêm tr ng đ a h u v t h t b y b không b vào thùng rác làm đ a h u m c kh p n i. Do đó, dù r ng đ a ra nh ng đ ngh đ dân tình n c ta thay đ i, thâm tâm tôi không hy v ng m t s m m t chi u chúng ta có th b t ch c ng i Nh t đ c.

Tr khi n u ai c c k l phép v i m i ng i đ c th ng ba v bé ngay bây gi , không ph i đ i đ n lúc ch t lên thiên đàng m i đ c h ng, thì tôi b o đ m trong th i gian c p k dân tình Vi t Nam nh t đ nh s siêu đ ng h n dân n c Nh t.

Nguy n Tài Ng c

<http://www.saigonocan.com>

March 2011